

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Adroddiad yr ymgynghoriad ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser yn Ysgol Gynradd Comins Coch

Pwrpas yr adroddiad: Pwrpas yr adroddiad yw rhoi cyfle i'r Cabinet ystyried adroddiad yr ymgynghoriad a chymeradwyo cyhoeddi'r hysbysiad statudol

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:

Y Cynghorydd Wyn Thomas, Aelod Cabinet dros Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau

Cyflwyniad

Cynhaliwyd ymgynghoriad ffurfiol rhwng 15 Medi 2023 a 17 Tachwedd 2023 ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser.

Derbyniwyd cyfanswm o 14 ymateb yn ystod yr ymgynghoriad, ac roedd 6 o'r rhain yn cefnogi'r cynnig.

Yn dilyn cyhoeddi'r dogfennau statudol, mae adroddiad yr ymgynghoriad ynghlwm sy'n cynnwys y canlynol:

- Crynodeb o'r materion a godwyd gan yr ymgynghoreion.
- Ymateb yr Awdurdod Lleol ar ffurf eglurhad o'r pryderon a godwyd gyda rhesymau ategol.
- Ymateb Estyn i'r ymgynghoriad.
- Ymateb yr Awdurdod Lleol i adroddiad Estyn.

Atodiad A

Adroddiad yr ymgynghoriad gan gynnwys safbwyntiau'r Cyngor Ysgol

Atodiad B

Ymateb Estyn i'r cynnig

Atodiad C

Hysbysiad Statudol

Os bydd y Cabinet yn cymeradwyo'r cynnig, yna mae'n rhaid ei gyhoeddi ar ffurf hysbysiad statudol.

Rhaid cyhoeddi'r hysbysiad statudol ar ddiwrnod ysgol ac mae'n rhaid i bawb sydd eisiau gwrthwynebu cynnig ynghylch trefniadaeth ysgolion gael cyfle i wneud hynny, yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013. Er mwyn cael eu hystyried fel gwrthwynebiadau statudol, mae'n rhaid i'r gwrthwynebiadau gael eu cyflwyno'n ysgrifenedig neu mewn e-bost a'u hanfon i'r Awdurdod Lleol cyn pen cyfnod o 28 diwrnod a fydd yn dechrau ar y diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad.

Atodiad D

Yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

A gwblhawyd Asesiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam.

Cwblhawyd Asesiadau Effaith ar y Gymuned, yr Iaith Gymraeg, a Chydraddoldeb fel rhan o'r ymgynghoriad statudol- [asesiadau-effaith-statudol-comins-coch.pdf](https://www.ceredigion.gov.uk/asesiadau-effaith-statudol-comins-coch.pdf) ([ceredigion.gov.uk](https://www.ceredigion.gov.uk))

Crynodeb o'r Asesiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Sicrhau cynaliadwyedd hirdymor addysg yn y gymuned a sicrhau bod gan y gymuned ddiwylliant bywiog ac iaith Gymraeg sy'n ffynnu. Rhoi cyfle i ddisgyblion gyfrannu tuag at y targed a bennwyd gan Lywodraeth Cymru i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050.

Cydweithio: Cynhaliwyd trafodaethau â'r Corff Llywodraethol wrth ddatblygu'r cynnig. Gwneir y penderfyniad terfynol gan y Cabinet. Mae'r ymgynghoriad yn cynnwys llawer o ymgysylltu a chyswllt gyda disgyblion, staff, Llywodraethwyr a'r gymuned.

Cynnwys: Bu'r cynnig yn destun ymgynghoriad statudol ffurfiol a oedd yn cynnwys ymgysylltu wedi'i dargedu â rhanddeiliaid.

Atal: Ymatebir i bryderon a godir drwy ymgysylltu clir a pharhaus â rhanddeiliaid a phartneriaid drwy gydol y cyfnod cynllunio ac ymgynghori.

Integreiddio: Mae'r Gymraeg yn ganolog i waith Cyngor Sir Ceredigion a'i amcanion strategol. Mae integreiddio cymunedol yn ganolog i bob ysgol, gan greu amgylchedd sy'n cefnogi diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg. Rhagwelir na fydd y cynnig yn cael unrhyw effaith negyddol.

Argymhelliad / Argymhellion:

Gofynnir i'r Aelodau ystyried y canlynol:

1. Nodi cynnwys yr adroddiad ymgynghori.
2. Cymeradwyo cyhoeddi'r hysbysiad statudol.

Rhesymau dros y penderfyniad:

Er mwyn cymeradwyo'r ddogfen ymateb i'r ymgynghoriad a chyhoeddi'r hysbysiad statudol yn unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion – 011/2018

Trosolwg a Chraffu:

Cyflwynwyd i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu – 30 Mawrth 2023

Fframwaith Polisi:

Cod Trefniadaeth Ysgolion – Cod Statudol Llywodraeth Cymru – 011/2018
Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg – 2022 -2032

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Darparu'r Dechrau Gorau Mewn Bywyd a Galluogi Pobl o Bob Oed i Ddysgu

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Bydd angen cyllid ar gyfer athro meithrin 0.5 FTE ychwanegol

Goblygiadau Cyfreithiol:

Amherthnasol

Goblygiadau Staffio:

Athro meithrin 0.5 FTE ychwanegol

Goblygiadau o ran Eiddo / Asedau:

Amherthnasol

Risg(iau):

Methu â chyflawni canlyniadau CYSGA 2022-32 os na chaiff y cynnig ei gymeradwyo.

Pwerau Statudol:

Cod Trefniadaeth Ysgolion – Cod Statudol Llywodraeth Cymru– 011/2018

Papurau Cefndir:

Amherthnasol

Atodiadau:

Atodiad A – Adroddiad yr ymgynghoriad gan gynnwys safbwyntiau'r Cyngor Ysgol

Atodiad B – Ymateb Estyn i'r cynnig

Atodiad C – Hysbysiad Statudol

Atodiad D – Yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Swyddog Adrodd:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Dyddiad:

9 Ionawr 2024

Atodiad A

Adroddiad Ymgynghori sy'n cynnwys y sylwadau a fynegwyd gan y Cyngor Ysgol

Ymateb Cyngor Sir Ceredigion i Ymgynghoriad Ysgol Comins Coch.

Sylwadau o blaid

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Cyngor Sir
Bydd y newid yn cynyddu medrau dwyieithog disgyblion ac yn sicrhau cyfleoedd ehangach iddynt yn y dyfodol.	Nodwyd y sylw cefnogol
Bydd yn cynyddu dewis yn hytrach na lleihau dewis, a fydd yn caniatáu i ddisgyblion gyfrannu at Gymru amlieithog.	Yn cytuno – mae bod yn gwbl ddwyieithog yn cynyddu dewis yn hytrach na lleihau dewis.
Trochi yw'r unig ffordd o ddod yn rhugl ac mi fydd yn darparu cyfleoedd a sgiliau.	Nodwyd y sylw cefnogol
Mae hyn yn cefnogi diwylliant lleol ac yn annog dysgwyr i aros yn yr ardal.	Mae cadw pobl ifanc yn yr ardal yn flaenoriaeth sirol ac mae'n cydfynd â Strategaeth Gorfforaethol Ceredigion 2022-2027 a Chynllun Llesiant Lleol Ceredigion 2023-2028.
Mae hyn yn cefnogi'r nodau o ran y Gymraeg.	Nodwyd y sylw cefnogol
Angen cyllid priodol er mwyn llwyddo.	Bydd cyllid ar ffurf grant y Gymraeg a chymorth wedi'i ddarparu gan Athrawon Datblygu'r Gymraeg yn cael ei neilltuo i gefnogi'r cynnig.
Cymorth i rieni.	Bydd y gwersi Cymraeg ar gyfer rhieni'n parhau fel rhan o'r bartneriaeth â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Bydd adnoddau'n dal i gael eu rhannu â rhieni drwy blatfformau'r cyfryngau cymdeithasol ac ar wefan yr ysgol.
Defnydd o ddulliau addysgu cyfoes ac eang, e.e. celfyddydau creadigol a mynegiannol.	Nodwyd y sylw
Dylai'r Cyngor ystyried llwybr dysgu Cymraeg o oedran cyn-ysgol i'r 6ed dosbarth gyda dysgu galwedigaethol.	Nodwyd y sylw
Ail-eirio ar gyfer pob plentyn meithrin / tair oed	Nodwyd y sylw
Cynnig ffrwd cyfrwng Cymraeg ym Mhenglais ac uned drochi hwyr yno.	Nodwyd yr awgrym
Cymorth ar gyfer yr ysgolion pontio hyn.	Bydd y cymorth yn barhaus a chyson yn unol â'r cynlluniau datblygu.
Cefnogaeth lwyr i'r cynllun.	Nodwyd y sylw cefnogol.

<p>Ffigurau cyflogadwyedd Prifysgol Aberystwyth yn dangos bod myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ac wedi astudio trwy'r Gymraeg yn fwy tebygol o fod mewn gwaith lefel raddedig neu astudiaethau ôl-raddedig 6 mis ar ôl graddio na myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ond heb astudio trwy'r Gymraeg, a myfyrwyr sydd ddim yn medru'r Gymraeg.</p>	<p>Mae'r wybodaeth a gyflwynwyd yn ddiddorol a nodwyd y ffeithiau.</p>
<p>Mae'r cynllun yn sicrhau tegwch ieithyddol</p>	<p>Nodwyd y sylw</p>
<p>Cam cychwynnol ddylai hwn fod a dylid ystyried symud gweddill yr ysgol ar hyd y continwwm</p>	<p>Bydd dilyniant ieithyddol yn flaenoriaeth wrth i'r disgyblion symud drwy'r ysgol.</p>
<p>Mae'r achos o safbwynt cefnogi datblygiad ieithyddol ac addysgiadol disgyblion y dyfodol yn un hollol gadarn</p>	<p>Nodwyd y sylw cefnogol.</p>
<p>Fel un o'r ysgolion cryfaf yn ardal Aberystwyth mae'r ysgol yn arweinydd o ran addysg gynradd o ansawdd da. Cytuno gydag ymestyn y ddarpariaeth i ddisgyblion tair oed yn rhan amser am fod angen cynyddu nifer y disgyblion i sicrhau bod yr ysgol yn parhau i fod mewn sefyllfa iach.</p>	<p>Nodwyd y sylw cefnogol.</p>
<p>Yn yr ysgolion hynny lle cynigir ychwanegiad o ddosbarth meithrin, gallwn ond canmol y cam hwn. Gwyddom o brofiad ar draws Cymru bod cychwyn ein plant yn gynnar yn yr ysgol yn rhoi'r sail ieithyddol orau iddynt ac y mae taith at ddwyieithrwydd, ac i nifer, amlieithrwydd, tipyn yn haws yn ifanc iawn. Y mae ychwanegu dosbarth meithrin hefyd yn cynorthwyo hyfywedd y dosbarth derbyn ac yn ei sgil yr ysgol gyfan, gan fod y dosbarth meithrin yn bwydo'r derbyn yn naturiol. Yn ieithyddol, dyma yw cryfder mwyaf cychwyn yn y dosbarth meithrin, mae'r dilyniant yn naturiol i'r plentyn ac yn wir o fantais i rieni/gofalwyr i ymgartrefu mewn cymuned ysgol yn gynharach. Tybed a oes angen ffactora cynorthwydd dysgu i'r gyllideb ar gyfer yr ysgolion hyn ond ffactora hefyd yr un aelod staff cynorthwyol at fuddiannau'r cynlluniau yn ogystal?</p>	<p>Diolch am eich sylwadau adeiladol.</p> <p>Mae 0.5 o gyllideb athro o fewn y cynnig a bydd hyblygrwydd gan yr ysgol i ddefnyddio'r arian craidd hwn fel sydd orau.</p>

Sylwadau yn erbyn y cynnig

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Cyngor Sir
<p>Effaith ar recriwtio proffesiynol yn yr ardal. Recriwtio staff GIG a gofal iechyd. Pa gymorth ac addasiadau y gellir eu gwneud i sicrhau bod darparwyr yn gallu parhau i ddenu staff gyda chymwysterau addas i'r ardal mewn perthynas ag ysgolion addas, ac iaith sy'n addas ar gyfer eu teuluoedd.</p> <p>Niferoedd isel o blant o deuluoedd Cymraeg eu hiaith, a nifer fawr o blant sydd â rhieni yn y proffesiwn meddygol neu'n staff prifysgol, gyda rhai ohonynt yn dod i'r ardal am gyfnod byr. Mae'r rhain i gyd yn hanfodol i'r economi leol ac i ddarparu nwyddau cyhoeddus. Os bydd yna newidiadau, gall hyn eu rhwystro'n ddifrifol rhag symud i'r ardal. Mae dewis sylfaenol yn parhau i fod yn elfen o addysg gynradd ac uwchradd. Mae angen mwy o gysylltiad â'r byd ehangach, nid llai.</p> <p>Er mwyn i'r gymuned leol ffynnu, dylai pobl o dramor sy'n gweithio yn yr ardal gael o leiaf un opsiwn o ysgol cyfrwng Saesneg ar gyfer eu plant. Heb ddarpariaeth o'r fath, mae'n anodd recriwtio (a chadw) pobl o dramor, ac mae perygl o ddatblygu meddylfryd mewnblyg.</p>	<p>Nid ydym yn cytuno bod unrhyw symudiad graddol tuag at fod yn gwbl ddwyieithog h.y. yn gallu i siarad Cymraeg a Saesneg yn mynd i atal unrhyw un rhag symud i Geredigion. Does dim rheidrwyd ar oedolion sy'n dod i fyw a gweithio yng Ngheredigion i siarad Cymraeg. Rydym yn gobeithio bod pobl yn gweld y budd a'r gwerth o allu siarad Cymraeg a Saesneg, os ydyn nhw'n penderfynu dod yma i fyw. Does dim angen i unrhyw iaith greu amheuaeth. Mae siarad dwy iaith (neu ragor) yn norm yn y rhan fwyaf o wledydd y byd. Yn ddiamau, byddai'r mwyafrif helaeth o bobl yn gweld gwerth yn y gymdeithas ddwyieithog ac amlieithog eithriadol sy'n bodoli yng Ngheredigion. Rydym yn derbyn nad yw'r Gymraeg yn iaith ryngwladol ond mae hynny'n wir am y rhan fwyaf o ieithoedd y byd. Nid ydym yn gweld pam y dylai'r ffactor honno fod yn rhwystr i ddisgyblion yng Ngheredigion a Chymru rhag datblygu i fod yn ddinasyddion dwyieithog, sy'n siarad Cymraeg a Saesneg. Nid y bwriad yw creu siaradwyr neu gymdeithas uniaith Gymraeg. Y nod yw sicrhau bod pob disgybl yn cael y cyfle i ddysgu siarad Cymraeg a Saesneg.</p>
<p>Addysgwch yn Gymraeg ond nid ar draul cael gwared â Saesneg o ysgolion cynradd.</p> <p>Hefyd, mae'n mynd yn groes i bolisi'r llywodraeth a'r polisi Dyfodol Dwyieithog o hyrwyddo dwyieithrwydd ac yn hytrach yn gorfodi unieithrwydd.</p> <p>Os ydy plant am gael eu haddysgu'n gyfan gwbl trwy gyfrwng y Gymraeg, a wnaed asesiad effaith ar y dysgu wrth drosglwyddo</p>	<p>O fewn y Cwricwlwm i Gymru mae Saesneg yn bwnc gorfodol ac ni fydd yn cael ei ddiddymu yn unrhyw ysgol gynradd yng Ngheredigion. Nod y cynnig hwn yw cyflwyno'r Gymraeg ar oedran iau fel bod disgyblion yn dod yn rhugl yn y ddwy iaith.</p>

i addysg uwchradd ac yn nes ymlaen i addysg brifysgol.

Mae gorfodi pob ysgol i fod yn un cyfrwng Cymraeg yn y Cyfnod Sylfaen yn golygu nad oes gan rieni ddewis, sy'n gam anemocrataidd.

Mae Deddf Hawliau Dynol 1998 yn cael effaith gyfreithiol uniongyrchol ar gyfraith y DU mewn perthynas â hawliau dynol sydd wedi'u hamddiffyn dan y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol (ECHR). Nid yw'r hawl i addysg yn Erthygl P1-2 yn cynnwys yr hawl i gael eich addysgu yn yr iaith a ddewisir gennych, dim hyd yn oed os mai'r iaith a ffefrir yw iaith gyntaf y plentyn. Mae'r hawl i addysg yn mynd cyn belled â sicrhau yr hawl i gael eich addysgu yn "un o'r ieithoedd cenedlaethol" yn unig, gyda'r Wladwriaeth â'r hawl i ddefnyddio'i disgresiwn yn gyffredinol os bernir bod yna fwy nag un "iaith genedlaethol" i ddewis ohonynt. Fel yr unig iaith gyda statws cenedlaethol yng Nghymru, mae'r Gymraeg, yn ddiamau, yn "iaith genedlaethol" yma yng Nghymru at y diben hwn. Felly, pan fydd gwlad, fel Cymru, yn darparu addysg, mae gan ddysgwyr yr hawl i gael eu haddysgu yn o leiaf un o ieithoedd cenedlaethol y wlad honno, ond does dim hawl cyfreithiol i fynnu addysg mewn iaith genedlaethol benodol. Lle bernir bod yna fwy nag un iaith genedlaethol, mae gan awdurdodau cyhoeddus, megis Ceredigion, ddisgresiwn cyffredinol o ran penderfynu pa un o'r ieithoedd cenedlaethol fydd y cyfrwng addysg o fewn rhanbarth neu ardal benodol. Nid yw dewisiadau ieithyddol, waeth pa mor gryf yw'r arddeliad, yn "argyhoeddiadau crefyddol ac athronyddol" at ddibenion Erthygl P1-2. Nid yw'r hawl i barch tuag at fywyd preifat a theuluol yn Erthygl 8 o'r ECHR yn gynnwys yr hawl i gael addysg yn eich iaith gyntaf.

Mae'r awdurdod yn cydnabod yr angen am agwedd eang, amlweddog tuag at ddysgu Cymraeg. Mae'r Cwricwlwm i Gymru'n

	canolbwyntio ar hanes a diwylliant Cymru, ochr yn ochr â dimensiynau rhyngwladol.
<p>Sut ellir sicrhau rhieni sydd ddim yn siarad Cymraeg na fyddant dan anfantais wrth helpu eu plant gyda'u gwaith cartref, sydd fel arall wedi'i gynllunio i atgyfnerthu'r hyn a ddysgwyd yn yr ysgol, gan olygu bod perygl y bydd rhai unigolion ar eu hôl hi.</p> <p>Cymorth i deuluoedd gyda'r Gymraeg</p>	<p>Ni ddylai rhieni/gwarcheidwaid fod yn bryderus os na allant siarad Cymraeg gyda'u plant. Does dim angen iddyn nhw allu siarad Cymraeg er mwyn gallu anfon eu plant i addysg drochi/ysgolion cyfrwng Cymraeg. Gall rhieni/gwarcheidwaid helpu eu plant i siarad a defnyddio'r iaith. Yr ysgol fydd eu pwynt cyswllt cyntaf o hyd mewn perthynas ag addysg barhaus eu plant.</p> <p>Dylai'r ysgol allu cynorthwyo neu gynghori'r rhieni/gwarcheidwaid ar y ffordd orau o helpu'u plant i gadw'u sgiliau Cymraeg. Os bydd rhieni/gwarcheidwaid yn annog eu plant i ddefnyddio'r Gymraeg wrth siarad â ffrindiau, brodyr neu chwirydd, neu aelodau eraill o'r teulu sy'n siarad Cymraeg, mi fydd hynny'n eu helpu i gadw'u sgiliau. Gall rhieni/gwarcheidwaid hefyd helpu eu plant drwy eu hannog i fynd i weithgareddau cyfrwng Cymraeg a gwyllo rhaglenni teledu Cymraeg, gwrandao ar gerddoriaeth Gymraeg, lawrlwytho apiau Cymraeg, a gall plant hŷn ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol megis Facebook a Twitter yn Gymraeg. Y peth pwysig yw bod plant yn cael cysylltiad â'r iaith mor aml â phosib. Mae amryw o daflenni gwybodaeth, fideos ac adnoddau eraill ar gael i helpu disgyblion a rhieni. Gall rhieni/gwarcheidwaid gael mwy o wybodaeth a dolenni cyswllt i sefydliadau sy'n darparu gweithgareddau i blant a phobl ifanc yn Gymraeg ar Hwb (Llywodraeth Cymru) ac ar wefan Cyngor Ceredigion. Hefyd, yng Ngheredigion mae yna dîm o staff penodol ac arbenigol yn cynorthwyo arweinwyr ysgolion, athrawon a chynorthwywyr addysgu gyda'r gwaith o gyflenwi adnoddau o'r radd flaenaf yn y ddwy iaith.</p>
<p>Yn drist bod popeth fel petai wedi'i benderfynu'n barod ac nad yw'r ymgynghoriad yn ystyried unrhyw sylwadau fel gwrthwynebiadau i'r cynnig.</p>	<p>Yn ôl y Cod Trefniadaeth Ysgolion, gellir gwneud gwrthwynebiadau ffurfiol yn ystod y cyfnod rhybudd statudol, yn amodol ar benderfyniad y Cabinet ar yr ymgynghoriad.</p>

<p>Byddai'r ddarpariaeth feithrin newydd yn cael effaith andwyol ar y ddarpariaeth feithrin gymunedol ar safle'r ysgol ac yn effeithio ar swyddi a'r gymuned ehangach. Os yn darparu gofal cofleidiol, beth fyddai'r Cyngor yn ei wneud i gefnogi'r adnodd cymunedol gwerthfawr hwn, sy'n bwydo Ysgol Comins Coch?</p> <p>Nid yw addysg gynnar yn cael ei darparu ar hyn o bryd yn Mes Bach ond mae'r lleoliad yn ymateb yn bositif i argymhellion adroddiad yr archwiliad. Mae pryderon ynghylch diddymu'n barhaol y posibilrwydd o ddarparu addysg gynnar yn golygu heriau parhaus i'r lleoliad yn ariannol. Pontio gyda'r ysgol yn arwain at ofynion ychwanegol wrth osod lefel staffio.</p>	<p>Ni fydd y dosbarth meithrin yn yr ysgol yn darparu gofal cofleidiol ar ôl cyflenwi oriau addysg gynnar, ac felly ni fydd yn effeithio ar y ddarpariaeth gofal plant bresennol.</p> <p>Nid yw lleoliad y ddarpariaeth feithrin bresennol yn darparu addysg ar gyfer plant 3 oed. Fodd bynnag mae'r cyllid ar gyfer gofal cofleidiol yn dal i gael ei ariannu gan Gynnig Gofal Plant Llywodraeth Cymru.</p> <p>Bydd yr ysgol yn derbyn cyllid ar gyfer aelod staff ychwanegol (athro 0.5) all roi cymorth corfforol i drosglwyddo disgyblion sydd angen gofal cofleidiol i'r lleoliad gofal plant.</p>
<p>Ffynonellau ariannu ar gyfer staff newydd.</p>	<p>Bydd cyllid ychwanegol ar gyfer 0.5 aelod staff yn cael ei ddyrannu i'r ysgol i gefnogi'r cynnig hwn.</p>
<p>Annog y rhai sy'n gwneud penderfyniadau i sicrhau, ochr yn ochr â'r CSCA, bod yr Aseiad Digonolrwydd Gofal Plant (CSA) ac egwyddorion Chwarae, Dysgu a Gofal Plentyndod Cynnar (ECPLC), a chynaliadwyedd gofal plant yng Ngheredigion oll yn cael eu hystyried yn deg wrth wneud unrhyw benderfyniad.</p>	<p>Nodwyd y sylw. Rhannwyd yr ymgynghoriad â rhanddeiliaid a chynrychiolwyr ac aelodau o'r fforwm sy'n monitro cynnydd Cynllun Gweithredu'r CSCA.</p>
<p>Cyflwyno addysg i blant 3 oed yn yr ysgol, ymholiad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cymwysterau staff ac o ble fydd y staff yn dod? • Beth fydd y cwricwlwm? • Beth fydd y fframwaith? • Maint yr adeilad a thoiledau digonol 	<p>Rhaid i'r holl staff addysgu feddu ar Statws Athro Cymwysedig a bod wedi'u cofrestru â Chyngor y Gweithlu Addysg.</p> <p>Bydd yr ysgol yn dilyn prosesau recriwtio diogel CSC ar gyfer unrhyw benodiadau. Mae gan y Cwricwlwm i Gymru gwricwlwm ar wahân ar gyfer plant cyn oed ysgol. 'Cwricwlwm ar gyfer lleoliadau meithrin wedi'u hariannu nas cynhelir' sy'n eu paratoi ar gyfer symud ymlaen yn ddi-dor i Cwricwlwm i Gymru.</p> <p>Darparwyd digon o le a thoiledau digonol ar gyfer yr ysgol fel rhan o'r estyniad diweddar.</p>
<p>A ddylai'r cynnig hwn ddod ar draul lleoliad sydd eisoes wedi'i sefydlu, neu a ddylid rhoi</p>	<p>Nodwyd y sylw. Mae'r ALI yn parhau i gefnogi'r elfen gofal o fewn y lleoliad.</p>

<p>mwy o ystyriaeth i ddatblygu'r lleoliadau presennol ac ychwanegu at eu hadnoddau? O ganlyniad, mi fyddai'r Cyngor hefyd yn cyflawni'i ddiben o gefnogi datblygiad a defnydd o'r Gymraeg o fewn adnodd cymunedol hanfodol.</p>	
--	--

Ymateb Estyn

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Sir
<p>Eglurhad pellach ar effaith y cynllun o fewn meysydd megis addysgu, safonau disgyblion, arweinyddiaeth a rheolaeth.</p>	<p>Bydd yr effaith ar y meysydd a nodir yn cael ei fonitro fel rhan o brosesau hunanwerthuso a sicrhau ansawdd yr ysgol. Mae parhau i ddatblygu darpariaeth a safonau Cymraeg yr ysgol wedi'i nodi fel blaenoriaeth o fewn cynllun datblygu'r ysgol.</p>
<p>Hyfforddiant staff</p>	<p>Mae cydweithio positif a chyd-ddealltwriaeth o flaenoriaethau'r CSCA gyda'r Cynllun Cymraeg Sabothol wedi golygu bod mwy o leoedd ar gael ar gyrsiau addas/gofynnol. Gwnaed defnydd effeithiol hefyd o grant Trochi LIC i ddatblygu sgiliau Cymraeg staff cymorth.</p>
<p>Nid yw'r Cyngor yn nodi a oes yna leoliadau nas cynhelir yn yr ardal leol ai peidio, a ph'un ai y gallai'r lleoliadau hyn gael eu heffeithio gan y cynnig hwn.</p>	<p>Ychwanegwyd atodiad at yr ymgynghoriad a oedd yn mynd i'r afael â'r pwynt hwn a chafodd yr ymgynghoriad ei ymestyn am gyfnod o bythefnos.</p>
<p>Mae'r adroddiad yn nodi nifer y lleoedd meithrin sydd ar gael yn un o'r ddwy ysgol a allai gael ei heffeithio gan y cynnig, ond nid y llall.</p>	<p>Does dim darpariaeth feithrin yn yr ail ysgol a nodwyd.</p>
<p>Nid yw'r cynnig yn nodi faint o leoedd meithrin fydd yn cael eu darparu yn ysgol Comins Coch, p'un ai oes lle i'r disgyblion hyn, a sut allai hyn effeithio ar yr ysgol gyfan.</p>	<p>Mae CYBLD 2023 yn nodi bod 144 o ddisgyblion ar y gofrestr, a bod capasiti'r ysgol, o'r dosbarth derbyn i flwyddyn 6, yn 202. Felly mae digon o le ar gyfer disgyblion meithrin posib. Byddai'r ysgol yn derbyn cyllid craidd ychwanegol ar gyfer 0.5 athro o fewn y gyllideb ddynodedig, yn ogystal â chyllid LIG fesul disgybl rhan-amser.</p>

Sut fydd y cymorth ychwanegol posib ar gyfer disgyblion gydag ADY yn cael ei ddarparu pan fydd Cymraeg yn dod yn iaith gyfartal o ran y ddarpariaeth.

Mae'r sir wedi ymrwymo i sicrhau na fydd hyn yn broblem drwy ei chynllun datblygu ADY.

-Cynllunio plentyn-ganolog ar waith a byddwn yn cynllunio i gwrdd ag anghenion y disgybl unigol. Mae gweithredu ADY o 0-25 yn sicrhau adnabyddiaeth gynnar, cyn oed ysgol. Mae hyn yn rhoi cyfle i gynllunio darpariaeth ac ymyrraeth briodol cyn i'r disgybl ddechrau yn yr ysgol. Bydd modd hyfforddi ac uwch-sgilio staff cyn i'r disgybl ddechrau yn yr ysgol.

- Pob adnodd cefnogi ADY yn cael ei ddarparu'n ddwyieithog (Canolfan Athrawon, hyfforddiant, rhaglenni ymyrraeth, llawlyfr, templedi, ac adnoddau cyfathrebu). Felly bydd pob adnodd cefnogi ar gael yn ddwyieithog.

- Mi fydd ALTE lefel 3 ac uwch yn ofynnol ar gyfer pob penodiad newydd. Os nad yw hyn yn bosibl mi fydd yn rhaid cael ymrwymiad i ddysgu Cymraeg o fewn dwy flynedd o'r penodiad.

- Bydd y Cyngor yn darparu hyfforddiant Cymraeg ar gyfer pob aelod staff yn dilyn eu penodiad, yn ôl yr angen.

- Bydd y Cyngor yn darparu hyfforddiant gloywi iaith pellach i fireinio sgiliau Cymraeg y gweithlu presennol yn ôl yr angen.

Cyngor Ysgol Comins Coch (10)

1. Pawb yn deall y cynnig. Dim cwestiynau
2. 9/10 yn cytuno ei fod yn bwysig (y disgybl arall ddim yn cyfrannu at y drafodaeth).
3. Gwersi Cymraeg yn wythnosol, siarad Gymraeg o amgylch yr ysgol - sticeri Cymraeg yn y CS am ddefnyddio'r Gymraeg, gwasanaethau yn Gymraeg gan y Criw Cymraeg , diwrnodau penodol e.e Diwrnod Shwmae Sumae, Dydd Miwsig Cymru, Dydd Gŵyl Dewi, Santes Dwynwen
4. Byddai hanner ohonynt yn hoffi aros yng Ngheredigion. Pwysig dysgu Cymraeg e.e. ym maes busnes a gofal iechyd- mae'n well gan lawer siarad yn eu mamiaith neu iaith gyntaf. Dechrau sgysiau yn Gymraeg - mae'n gwneud gwahaniaeth.
5. Gwaith cartref yn Gymraeg - sut ellir helpu rhieni - gwersi i rieni a digon o gymorth i rieni e.e. adnoddau'n cael eu rhannu gan yr ysgol i gynorthwyo rhieni i helpu'u plant.

Bron pawb yn hapus gyda'r cynnig ac yn cytuno bod dysgu Cymraeg ar oedran iau yn arwain at fwy o gyfleoedd - mwy o ddewisiadau wrth symud ymlaen i oedran uwchradd a thu hwnt.

Atodiad B

Ymateb Estyn

Ymateb Estyn i'r cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen a derbyn plant 3 blwydd oed yn rhan amser i Ysgol Gynradd Comins Coch

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion yn unig. Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac mae wedi llunio'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr a gwybodaeth ychwanegol arall fel data gan Lywodraeth Cymru a barn y Consortia Rhanbarthol sy'n cyflwyno gwasanaethau gwella ysgolion i'r ysgolion yn y cynnig.

Crynodeb/Casgliad

Mae Estyn yn cydnabod y symudiadau cadarnhaol y mae'r awdurdod lleol yn eu cynnig i ddatblygu'r Gymraeg mewn ysgolion yn yr ardal. Fodd bynnag, nid oes gennym ddigon o wybodaeth i roi sylwadau ar effaith y cynllun heb fwy o eglurhad mewn meysydd, fel effaith y cynnig ar addysgu, safonau disgyblion, arweinyddiaeth a rheolaeth.

Disgrifiad a manteision

Mae'r cynigiwr wedi cynnig rhesymeg addas ar gyfer yr ymgynghoriad, gan amlinellu'r rhesymau i'r cynnig ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen a derbyn plant 3 blwydd oed i Ysgol Gynradd Comins Coch yn rhan-amser. Maent hefyd wedi cyflwyno rhesymeg briodol sy'n cyd-fynd â'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA).

Mae'r awdurdod lleol wedi darparu disgrifiad priodol o fanwl o'r cynnig ac amserlen arfaethedig ar gyfer gweithredu. Nod yr amserlen yw galluogi staff yn Ysgol Gynradd Comins Coch i adeiladu'n systematig ar gaffaeliad disgyblion o ran y Gymraeg dros gyfnod o bedair blynedd.

Mae'r awdurdod lleol wedi amlinellu ystod o fanteision ac anfanteision y cynnig hwn yn briodol. Prif fantais y cynnig hwn yw sicrhau mwy o degwch a chysondeb ieithyddol ledled y sir. Mae hefyd yn bodloni dyheadau'r Cwricwlwm i Gymru fel bod disgyblion yn hyderus yn Gymraeg ac yn Saesneg, gan felly greu dinasyddion dwyieithog. Fodd bynnag, nid yw'r Cyngor yn nodi p'un a oes lleoliadau nas cynhelir yn yr awdurdod lleol, a ph'un a allai'r lleoliadau hyn gael eu heffeithio gan y cynnig hwn.

Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi rhywfaint o sylw i sut bydd y cynnig hwn yn effeithio ar y sefyllfa bresennol. Mae llawer o blant yn mynychu 'Mes Bach' ar hyn o bryd, sef darpariaeth cylch chwarae ar safle'r ysgol a ddarperir gan Blynnyddoedd Cynnar Cymru. Bydd y plant hyn fel arfer yn trosglwyddo'n naturiol i Ysgol Gynradd Comins Coch. Nid yw'r cynigiwr wedi rhoi ystyriaeth dda i'r effeithiau posibl ar ddarparwyd lleol, fel Mes Bach.

Mae'r cynigiwr wedi amlinellu nifer o risgiau ynghylch goblygiadau hyfforddi aelodau staff i safon a fydd yn eu galluogi i gynorthwyo disgyblion i ddatblygu eu medrau Cymraeg. Maent wedi mynegi pryder na fydd y cynllun Cymraeg sabothol efallai yn bodloni'r galw. Maent wedi nodi y bydd set medrau staff sy'n gallu addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg ar hyn o bryd yn cael ei defnyddio'n llawn. Fodd bynnag, nid yw'r cynigiwr wedi cyflwyno camau lliniaru addas yn erbyn y risgiau posibl hyn.

Mae'r Cyngor wedi cydnabod y gallai'r newidiadau hyn fod yn fwy heriol i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY). Mae'n nodi y bydd yn ceisio sicrhau bod pob cam ymarferol yn cael ei gymryd i sicrhau cyn lleied o darfu ag y bo modd. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn mynd i'r afael â sut i ddiwallu'r angen posibl am gymorth ychwanegol fydd ei angen ar ddisgyblion ag ADY, efallai, pan fydd y Gymraeg yn dod yn iaith gyfartal o ran darpariaeth.

Mae'r cynigiwr yn nodi'n deg na fydd unrhyw newid i drefniadau teithio presennol o ganlyniad i'r ymgynghoriad hwn.

Mae'r cynigiwr wedi ystyried sut bydd derbyn plant tair blwydd oed yn rhan-amser yn effeithio ar ysgolion eraill yn yr ardal. Mae'r adroddiad yn datgan bod 27 o leoedd meithrin yn Ysgol Gynradd Rhydypennau ac nad yw'r data hwn ar gael ar gyfer Ysgol Gynradd Penrhyn-coch. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn nodi faint o leoedd meithrin fydd yn cael eu darparu yn Ysgol Gynradd Comins Coch, p'un a oes lle ar gyfer y disgyblion hyn a sut gallai hyn effeithio ar yr ysgol yn gyffredinol.

Mae'r awdurdod lleol wedi cynnal asesiad o'r effaith ar y Gymraeg ac yn ystyried y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar ddisgyblion hyd at saith mlwydd oed. Maent wedi cwblhau Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned cyn yr ymgynghoriad.

Mae'r Cyngor wedi rhoi ystyriaeth briodol i oblygiadau ariannol y cynnig hwn. Bydd yr awdurdod lleol yn darparu cyllid i 0.5 athrawes feithrin CALI ar gyfer yr ysgol. Fodd bynnag, nid oes ymrwymiad i ddarparu cymorth ariannol i'r ysgol ryddhau staff ar gyfer cynlluniau sabothol a hyfforddiant penodol.

Agweddau addysgol ar y cynnig

Mae'r awdurdod lleol wedi ystyried effaith y cynigion ar ansawdd a safonau a darpariaeth yn rhannol. Mae wedi cynnwys datganiadau ar safonau yn y Gymraeg o arolygiad diweddar Estyn ym mis Mehefin 2023. Mae'r adran hon yn fanwl ac yn amlinellu safonau cyrhaeddiad presennol yn y Gymraeg yn glir. Fodd bynnag, prin y mae'n cyfeirio at effaith bosibl y cynnig ar safonau yn y dyfodol.

Mae'r cynigiwr wedi ystyried effaith debygol y cynnig ar allu'r ysgol i gyflwyno'r cwricwlwm llawn yn y cyfnod dysgu sylfaen. Mae wedi nodi na ragwelir y bydd y cynnig hwn yn cael effaith negyddol ar eu gallu i gyflwyno'r cwricwlwm mewn ffordd briodol, wahaniaethol, eang ac amrywiol. Fodd bynnag, nid yw'n nodi p'un a oes digon o ofod a darpariaeth awyr agored yn yr ysgol i ddarparu ar gyfer anghenion plant tair blwydd oed.

Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi ystyriaeth glir i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae wedi amlinellu gweithgareddau cydweithio rhwng

partneriaid a rhanddeiliaid ac wedi tanlinellu pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau lles.

Atodiad C

Rhybydd Statudol

Hysbysiad Statudol i wneud newid a reoleiddir i ysgol gymunedol a gynhelir, ysgol sefydledig, ysgol wirfoddol neu ysgol feithrin

Gan

**Gyngor Sir Ceredigion,
Gwasanaeth Ysgolion, Canolfan
Rheidol, Rhodfa Padarn,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE**

Hysbysir drwy hyn yn unol ag adran 42 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion 2013 a'r Cod Trefniadaeth Ysgolion fod Cyngor Sir Ceredigion, ar ôl ymgynghori â'r cyfryw bersonau ag sy'n ofynnol, yn cynnig newid **Ysgol Gynradd Comins Coch, Comins Coch, Aberystwyth, SY23 3BQ** fel y bydd cyfrwng y cyfarwyddid yn y Dysgu Sylfaen yn Gymraeg a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser. Cynhelir yr ysgol gan Gyngor Sir Ceredigion.

Cynhaliodd Cyngor Sir Ceredigion gyfnod ymgynghori cyn penderfynu cyhoeddi'r cynnig hwn. Mae adroddiad ar yr ymgynghoriad sy'n cynnwys crynodeb o'r materion a godwyd gan ymgynghoreion, ymatebion y cynigydd ac ymateb llawn Estyn ar gael ar wefan Cyngor Sir Ceredigion (www.ceredigion.gov.uk).

Cynigir gweithredu'r cynnig ar **1 Medi 2024**.

Bydd 28 o leoedd meithrin o fis Medi 2024. Byddai cynnig mynediad rhan

Statutory Notice to make a regulated alteration to a maintained community, foundation, voluntary or nursery school

By

**Ceredigion County Council,
Schools Service, Canolfan
Rheidol, Rhodfa Padarn,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE**

Notice is given in accordance with section 42 of the School Standards and Organisation Act 2013 and the School Organisation Code that Ceredigion County Council, having consulted such persons as required, proposes to alter **Comins Coch Primary School, Comins Coch, Aberystwyth, SY23 3BQ** so that the language medium in the foundation learning is Welsh and to admit 3-year old pupils on a part time basis. The school is currently maintained by Ceredigion County Council.

Ceredigion County Council undertook a period of consultation before deciding to publish this proposal. A consultation report containing a summary of the issues raised by consultees, the proposer's responses and Estyn's full response is available on Ceredigion County Council website (www.Ceredigion.gov.uk).

It is proposed to implement the proposal on **1 September 2024**

There will be 28 nursery places from September 2024. Offering access to

amser i addysg yn 3 oed yn ehangu cyfleoedd caffael iaith disgyblion ac yn cyflwyno ecwiti darpariaeth mwy cyson o fewn yr ysgolion hynny sydd wedi eu pennu yn y categori Trosiannol 2*.

Prif nod y cynnig yw adeiladu ar y dilyniant ieithyddol cyfredol. Mae'r datblygiad yn golygu, erbyn Medi 2024, y byddai polisi addysg cyfrwng Cymraeg ar waith ar draws y Dysgu Sylfaen yn Ysgol Comins Coch.

Dyma'r amserlen weithredu:

Start date	School Year
Medi 2024	Derbyn disgyblion Meithrin rhan amser am y tro cyntaf
Medi 2025	Derbyn
Medi 2026	Blwyddyn 1
Medi 2027	Blwyddyn 2

Erbyn Medi 2028, byddai'r disgyblion Blwyddyn 3 yr ysgol â sail gadarn yn arbennig ar lafar a byddant yn medru adeiladu ar y sgiliau hynny tra hefyd yn datblygu eu sgiliau a'u haddysg trwy gyfrwng y Saesneg.

Gall unrhyw un wrthwynebu'r cynigion cyn pen cyfnod o 28 diwrnod o ddyddiad cyhoeddi'r cynigion hyn, hynny yw erbyn **29 Mawrth 2024**.

Dylid anfon gwrthwynebiadau at Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Ysgolion, Cyngor Sir Ceredigion, Gwasanaeth Ysgolion, Canolfan

education at 3 years of age on a part-time basis expands pupils' language attainment opportunities and provides a more equal and consistent provision within schools that have been placed in the T2 category*.

The main aim of the proposal is to build on the current linguistic progression. The development means that, by September 2024, there would be a Welsh medium education policy in place across the Foundation Learning at Comins Coch School.

The implementation timetable will be as follows:

Start date	School Year
Sept 2024	Admitting part time Nursery pupils for the first time
Sept 2025	Reception
Sept 2026	Year 1
Sept 2027	Year 2

By September 2028, the school's Year 3 pupils will have a sound foundation, especially orally, and will be able to build on those skills whilst also developing their skills and education through the medium of English.

Within a period of one 28 days of the date on which the proposal was published, that is to say by **29 March 2024** any person may object to the proposals.

Objections should be sent to: Corporate Lead Officer for Schools, Ceredigion County Council, Schools Service, Canolfan Rheidol, Rhodfa

Rheidol, Rhodfa Padarn, Aberystwyth,
Ceredigion, SY23 3UE neu ebostio:
cysgacominscoch@ceredigion.llyw.cymru

Llofnodwyd:

Clive Williams
Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar
gyfer Ysgolion
Ar ran Cyngor Sir Ceredigion
Dyddiad: 1 Mawrth 2024

*<https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2021-12/canllawiau-ar-gategoreiddio-ysgolion-yn-ol-y-ddarpariaeth-cyfrwng-cymraeg.pdf>

Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE or email:
wespcominscoch@ceredigion.gov.uk

Signed:

Clive Williams
Corporate Lead Officer for Schools
For Ceredigion County Council
Date: 1 March 2024

*<https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2021-12/guidance-on-school-categories-according-to-welsh-medium-provision.pdf>

Atodiad D

Ymatebion a gafwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori

(5)

From: [Redacted]
Sent: 17 November 2023 15:06
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: Ymgynghoriad ar ad-drefnu addysg yn Ysgol Gynradd Comins Coch

Microsoft Dydych chi ddim yn cael negeseuon e-bost [Redacted] [Dysgu pam bod hyn yn bwysig](#)
Annwyl Syr / Madam

Carwn i nodi fy mod i'n cefnogi'r cynlluniau i gynnig addysg Gymraeg i ddisgyblion 3-7 oed ac addysg feithrin yn Ysgol Gynradd Comins Coch. Mae'n ddatblygiad pwysig a fydd yn cefnogi polisi Llywodraeth Cymru o gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050. Drwy gydweithio â'r Coleg Cymraeg, mae Prifysgol Aberystwyth wedi ehangu ei darpariaeth Gymraeg yn helaeth dros y 10 mlynedd diwethaf. Mae'r ffigurau cyflogadwyedd yn dangos bod myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ac wedi astudio yn Gymraeg yn fwy tebygol o fod mewn gwaith lefel raddedig neu astudiaethau ôl-raddedig 6 mis ar ôl graddio na myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ond heb astudio drwy'r Gymraeg a myfyrwyr sydd ddim yn medru'r Gymraeg. Fodd bynnag, nid ydym ni wedi gweld datblygiadau tebyg mewn addysg Gymraeg yn y sector addysg orfodol yn lleol ac nid oes modd i ganran sylweddol o fyfyrwyr sy'n dod inni o ysgolion Ceredigion fanteisio ar y ddarpariaeth Gymraeg. Mae'r datblygiad hwn yn gam yn y cyfeiriad iawn wrth sicrhau bod bob person ifanc yng Ngheredigion yn gallu manteisio ar addysg cyfrwng Cymraeg o'r ysgol feithrin i'r brifysgol a thu hwnt.

Cofion gorau,
[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

 Ysgrifennwch ataf yn Gymraeg neu Saesneg

 Please write to me in Welsh or English

From: [Redacted]
Sent: 16 November 2023 11:25
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: Ymateb i'r Ymgynghoriad

Microsoft Word You don't often get email from [Redacted]

Annwyl Gyfeillion,
 Diolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad. Carwn ddatgan fy mod yn aelod o Fforwm CSCA Ceredigion ac yn mynychu'r Fforwm fel cynrychiolydd o Brifysgol Aberystwyth. Nid yw'r ymateb hwn yn ddatganiad ar ran y Brifysgol.

Rwy'n gefnogol dros ben i'r cynnig.

Mae dogfennau'r ymgynghoriad wedi eu gosod allan yn glir ac maent yn delio'n dda gyda materion ymarferol sydd ynghlwm â newid o'r fath.

Mae'r achos o safbwynt cefnogi datblygiad ieithyddol ac addysgiadol disgyblion y dyfodol yn un hollol gadarn. Cadarn iawn hefyd yw'r rhesymeg o ran y cynnig fel rhan o amcanion CSCA Ceredigion sydd ei hun yn cefnogi nodau Llwyodaeth Cymru wrth gyflwyno'r Cwricwlwm newydd a Strategaeth Cymraeg 2050.

Yn gywir,

[Redacted]

[Redacted]

Y Brifysgol orau yn y DU am Ansawdd ei Dysgu a Phrofiad Myfyrwyr
 Best University in the UK for Teaching Quality and Student Experience
 (The Times and Sunday Times, Good University Guide 2021)

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg a Saesneg. Cewch ateb Cymraeg i bob gohebiaeth Gymraeg ac ateb Saesneg i bob gohebiaeth Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome correspondence in Welsh and English. Correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and correspondence in English will be answered in English. Corresponding in Welsh will not involve any delay.

1

From: [REDACTED]
Sent: 02 November 2023 17:00
To: [REDACTED]
Subject: Ychydig o Sylwadau Ynglyn At Ysgolion a'r Ddatblygiad Addysg Yng Ngheredigion

You don't often get email from [REDACTED] [Learn why this is important](#)

Annwyl [REDACTED]

Rydw i'n gobeithio mae'r ebost hon yn ffindio chi'n iawn. Diolch yn fawr am i gyd o'r gwaith yr ydych yn ei wneud yng Ngheredigion a gyda'r Cyngor Sir.

Yn gobeithiol, byddwch chi'n hapus i ddarllen ychydig o fy syniadau a sylwaday ynglyn at y sistem addysg yng Ngheredigion. Anfonais i mewn sylwadau yn ystod cyfnod ymgynghoriad y Cynllun Strategol Cymraeg Mewn Addysg rhyw dwy flynedd nol, ac dwi'n falch i gweld bod y Cyngor wedi neud mwy ne lai popeth nes i awgrymu!

Os mae'n addas, dwi'n moyn cynnig awgrymiadau hyd yn oed mwy eithriadol ar gyfer y ddyfodol - efallai mae nhw'n cael ei ystyried yn barod gan y Cyngor Sir.

Gyda'r amser yn dod ble mae pob plentyn yng Ngheredigion yn graddio o ysgol gynradd gyfrwng Cymraeg gyda Cymraeg rhygl, mae'n diddorol i meddwl am beth byddai'n digwydd ynglyn at addysg Saesneg yn sir.

Fel dwi'n deall, bydd na dim ond un ysgol sy'n addysgu drwy'r gyfrwng y Saesneg yn y sir, sef Ysgol Penglais. Er mwyn normaleiddio'r Cymraeg fel iaith y gymuned, dwi'n moyn awgrymu bod na ffrwd Saesneg yn cael ei sefydlu ynddo fe, a hefyd bod y ffrwd Saesneg yn dechrau yn blwyddyn 9, er mwyn plant sy'n symud i'r sir yn hwyr. Ar gyfer plant sy'n symud i Ceredigion ym mlwyddyn 7 neu 8, fasai'n bosib ddarparu Addysg Drochi Ar Gyfer Hwyrddyfodiaid, fel sy'n digwydd gyda'r Saesneg er mwyn hwyrddyfodiaid i'r sistem addysg y D.U.

Gall y sir gynnig addysg gyfrwng Saesneg er mwyn plant sy'n symud i Ceredigion am 13 oed neu'n hynach, a fyddai'n ffindio'n anodd addasu mor hwyr a ddysgu'r iaith.

Beth ydych chi'n meddwl am y syniad?

Diolch yn fawr iawn a chofion

3

17. FFURFLEN YMATEB – YSGOL GYNRADD COMINS COCH

Mae'r ffurflen ymateb ganlynol yn caniatáu i randdeiliaid roi sylwadau ar y prif gynneg h.y. diwygio'r Gymraeg yn y Dysgu Sylfaen ynghyd â chaniatau derbyn oedran meithrin rhan amser i'r ysgol.

SYLWADAU

Cyhoeddi yn gyf bod angen y dechlygiadau ielluddol a nodwyd er mwyn cynyddu medrau dwyieithog y dysgblon a sicrhau cyfleoedd ehangach iddynt yn y dyfodol. Mae'n gyfle i gynneg mwy o ddems iddynt a chyfrannu at fywyd mewn Gymraeg am-ieithog.

Llofnod:	
Printiwch eich Enw:	
E-bost:	
Cyfeiriad:	
Dyddiad:	30/10/2023
Nodwch os hoffech chi gael gwybod pan fydd yr adroddiad ymgynghori'n cael ei gyhoeddi: ☐	

Sylwer, oni bai eich bod yn nodi i'r gwrthwyneb, bydd eich sylwadau ar gael i'r cyhoedd fel rhan o gofnodion ffurfiol yr ymgynghoriad.

Dychweler erbyn Hydref 30 2023 fan bellaf at:

Ymgynghoriad CSGA, Gwasanaeth Ysgolion, 2^{il} Lawr, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Neu e-bostiwch: : csgacominscoch@ceredigion.llyw.cymru neu wespcominscoch@ceredigion.gov.uk

78

From: [REDACTED]
Sent: 24 November 2023 20:55
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Cc: cysgacominscoch@ceredigion.llyw.cymru
Subject: MESBACH-1123

You don't often get email from [REDACTED]. [Learn why this is important](#)

Dear Sir/Madame,

I am writing to you today regarding "the proposal to amend the language in the Foundation Learning as well as changing the admission age to include 3 year old children on a part time basis" and the consultation that is taking place in regard to the same (Ysgol Comins Coch School).

As a parent, I question the decision to introduce 3 year olds to a school setting. My initial queries are:

- What qualifications will staff be required to hold?
- Where will staff be sourced from?
- What will be the curriculum?
- What will be the framework?
- Where will the children be accommodated? Are new classrooms and appropriate toileting facilities to be built at Comins Coch School for the 3 year olds?

There are strict rules governing teachers and their interactions with children in schools. At 3 years old, many children will not have reached the developmental milestones necessary to attend a school setting without additional help. Many may still nap, need help toileting etc.

- Will staff be able to assist in these areas as one would expect in a nursery setting?
- Will the school employ qualified carers to provide care while the children are in school?

In the consultation document, there is mention of the shortage of childcare provisions within the Ceredigion area. Has the council considered the impact this will have on Mes Bach nursery, the children, and their parents/guardians? Mes Bach is a community run nursery that provides childcare to the immediate and surrounding communities. Mes Bach comes as a lifeline to many families who, due to economic circumstances, would be unable to afford childcare elsewhere.

There is also the issue of oversubscription. As many local parents will know, most of the nurseries within the area are over subscribed and therefore lack placements essential for working families. If Mes Bach is to provide wrap around care, what will the council do to support this valuable community resource, which, also acts as a feeder to Comins Coch School itself?

Whilst I understand the council is required to deliver policy transformation committing to The Well being of Future Generations (Wales) Act 2015, should this come at the cost of an already established setting, along with the additional expense of extra staffing, the extra consideration needed for wrap around care and logistical evaluations, or, should more consideration be given to developing the existing settings, and supplementing their resources?

Surely the latter would be more efficient, cost effective and less disruptive to all concerned? No staff would need to ferry children between settings; children would be in a purpose built environment with correctly assessed, qualified and known staff and all attendees of the nursery would benefit from such an investment. The council would also fulfil its purpose in supporting the use and development of the Welsh language within an essential community resource.

Thank you for your time, and I look forward to receiving your response.

Yours sincerely,

A black rectangular redaction box covering the signature of the sender.A black rectangular redaction box covering contact information, likely a phone number or email address.

24/11/2023

17. FEEDBACK FORM – COMINS COCH PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e amend language medium of the Foundation Learning and to admit 3-year-old pupils on a part-time basis.

COMMENT:
 I absolutely agree with plans to extend current provision to three year olds through a part-time nursery at Ysgol Comins Coch, as I understand the need to increase pupil numbers to sustain the continued health of the school. As one of the strongest schools in the Aberystwyth area based on the most recent Estyn report, the school is a leader in quality primary-level education and should continue to serve the local community for parents to choose to send their children to a school of it's calibre.

I have severe reservations to the proposals to enforce Welsh-medium only from Foundation to year 2. There are several Welsh medium schools in the Aberystwyth area that parents may choose if they so wish already. Enforcing all schools to become Welsh-medium alone removes parental choice which is an undemocratic move. Furthermore this goes against government and Bilingual Futures policy to promote bilingualism and instead forces monolingualism. My fear is this will alienate many parents, and indeed, perturb well qualified families moving into the area to work at the county's biggest employers, the NHS and Aberystwyth University, resulting in a brain drain of expertise and professional employment. Parents must be reassured that if they are non-Welsh speakers, they will not be disadvantaged from helping their children with homework (reading for example) otherwise designed to reinforce school-based learning at home risking individuals falling behind. Having recently come through the COVID-19 pandemic when pupils were required to be educated at home, how can non-Welsh speakers support their children in Welsh language tasks, in addition to balancing the often stressful requirements of their own employers for working from home and/or going to work as key workers? If children are educated wholly in the Welsh language, have impact assessments been made for the effects on learning when transitioning to English secondary education, and later university? I am a Welsh learning myself and I am delighted my child is currently learning Welsh at a bilingual school, and the skills that brings. As the document states, Ysgol Comins Coch Welsh language achievement for all pupils is already very good. Why the need to change? Monolingual Welsh medium teaching is a step too far.

Signature:	[Redacted]
Print your Name:	[Redacted]
E-mail:	[Redacted]
Address:	[Redacted]
Date:	26.9.23

Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published:

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgacominscoch@ceredigion.llyw.cymru or wespcominscoch@ceredigion.gov.uk

[Redacted]

From: [Redacted]
Sent: 24 October 2023 09:28
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: Consultation on language change at Comins Coch

Microsoft Word You don't often get email from [Redacted] [why this is important](#)

To whom it may concern.

I am a parent of three children who went through Comins Coch school. One is still there, the others are at Penglais School (English Medium), along with every single one of their cohort.

The children who attended Comins Coch have a very good level of Welsh language relative to those who attended other English Medium schools in the area. The provision of Welsh at the school is very strong.

However, I am strongly opposed to the shift to Welsh medium. The school has a very low number of children who speak Welsh at home, and a large number of the children of medical professionals and university employees, some of whom come to the area for a limited duration, all of whom are essential for the local economy and provision of social goods. These people will be seriously deterred from moving into the area by the necessity to educate their children through the medium of Welsh and it is essential that choice remains an element of both primary and secondary education in the area. We need more connection with the wider world, not less.

Best wishes,

[Redacted signature]

[Redacted address]

②

WESP Consultation
Ceredigion County Council
Canolfan Rheidol
Rhodfa Padarn
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 3UE

24th October 2023

Re: School reorganisation statutory consultation document

Dear Sir/ Madam

My name [REDACTED] and I am a researcher [REDACTED]. Both my children attended Comins Coch Primary School, [REDACTED] still there in Year [REDACTED].

Although I fully support the drive to promote the Welsh language in schools and in the wider community and understand that the majority of schools will be Welsh-medium schools, the loss of the choice to have an English-medium education in Ceredigion will be extremely detrimental to the economy and societal fabric of the region.

The University (where I am a researcher) and the Hywel Dda NHS trust are already struggling to attract talent to their organisations. The absence of an English medium school will put many families off from coming to Aberystwyth. We, and a lot of our colleagues, would not have come here if schools like Comins Coch and Plasrug would not be available to our children. Many other countries (a lot of which are providing English education alongside the countries' language) will become more attractive and Ceredigion will lose some of its most talented people.

Aberystwyth has a tradition of welcoming people from many different ways of life and after 15 years living here, we still feel so welcome in this diverse and accepting community. I do strongly feel that removing the choice to an English-medium education will impoverish the area and send a closed-door message rather than an open-arms one.

I hope you can reconsider your decision and maintain at least one English-medium school in Aberystwyth.

Yours sincerely,

[REDACTED]

Signature

Print

Email

Address

Date

[REDACTED]

24th October 2023

BY

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 25 October 2023 11:20
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: FEEDBACK FORM – COMINS COCH

 You don't often get emails like this, so this is important

Dear WESP Consultation,

I would like to comment on the proposal to amend the language medium of the foundation learning at Comins Coch primary school.

Whilst I understand the overall plan to stimulate Welsh medium education, it is really important to maintain provision of English-medium schools in the Aberystwyth area. Many parents working in the area, including those working at Aberystwyth University and Bronglais hospital, came to this area from England or are foreign nationals. I believe that for the local community and economy to thrive, it is essential that there is at least an option for parents to send their kids to an English-medium primary school in the local area. Without such provision, it will be difficult to recruit people from abroad (or keep them) and there is a danger for developing an inward-looking mentality. I'm a foreign national, living in Aberystwyth for 15 years, and I've always loved the diversity and inclusion of the area. Although the proposed changes won't directly affect our kids anymore, we would probably (and regrettably) move elsewhere if it would have affected them.

[REDACTED]

I would like to be notified when the consultation report is published

[Redacted]

From: [Redacted]
Sent: 27 October 2023 13:29
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: Comins Coch Consultation response

You don't often get email from [Redacted] [why this is important](#)

Re: Consultation response for Comins Coch

With respect to the proposal for Comins Coch, we understand that early education has not been provided by this Mes Bach since summer 2022. We are pleased to note the successes of the setting in responding positively to the inspection reports that they have received. This response, in part, was required due to the pressures that the whole sector, and not just Mes Bach, have faced since the pandemic. Whilst at this point we cannot state that early education should be delivered through Mes Bach, we are concerned that the permanent removal of the potential to provide early education provides ongoing challenges to the setting financially. The indication that 'Staffing ratios will need to be met to ensure walking the children safely from the school back to playgroup for wraparound care including funded Childcare Offer places.' infers that this is an additional demand to be placed on the setting, alongside their reduced income potential. If so, this raises the question about whether this transition has been well-planned and organised in the best way for the children, and how the setting receiving lower income revenues, is meant to increase staff availability? We would encourage decision-makers to ensure that alongside the WESP, the CSA and principles of ECPLC, and the sustainability of childcare in Ceredigion are all factored into any decision with equity.

Finally, just for clarity, Mes Bach are members of Early Years Wales. As such, they have the full support of the organisation, and the access to all resources and support staff. Prior to 2020, this would have been by purchase of a membership. However, since 2020, no fee has been charged to the setting in support of the sustainability of a vulnerable sector during both Covid-19 and the 'cost of living' challenges that arose from 2023/24. The fee for 2023/24 has been covered by our internal reserves providing some sustainability support to all our members.

[Redacted]

[Redacted]

2

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 27 November 2023 12:55
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: MESBACH-1123

You don't often get email from [REDACTED] [why this is important](#)

To Whom It May Concern,

I am writing to you today regarding "the proposal to amend the language in the Foundation Learning as well as changing the admission age to include 3 year old children on a part time basis" and the consultation that is taking place in regard to the same (Ysgol Comins Coch School).

In the consultation document, there is mention of the shortage of childcare provisions within the Ceredigion area: I ask, has the council considered the impact this will have on Mes Bach nursery, the children, and their parents/guardians? Mes Bach is a community run nursery that provides childcare to the immediate and surrounding communities. Mes Bach comes as a lifeline to many families who, due to economic circumstances, would be unable to afford childcare elsewhere. There is also the issue of oversubscription. As many local parents will know, most of the nurseries within the area are over subscribed and therefore lack placements essential for working families. If Mes Bach is to provide wrap around care, what will the council do to support this valuable community resource, which, also acts as a feeder to Comins Coch School itself?

When moving to Aberystwyth last year, Mes Bach was the only nursery with spaces available. My son had a wonderful time there, and we were sad when the after school facilities were no longer available, which would have provided my son with the consistency of familiar setting and staff when moving to school. He now attends Ysgol Commins Coch, which we would not have done had he not been at Mes Bach.

Thank you for your time.

Yours sincerely,

[REDACTED]

17. FEEDBACK FORM – COMINS COCH PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e

As a healthcare manager I am concerned about the changes suggested here in this consultation. It is very challenging to attract healthcare professionals and their families to the UK, let alone rural areas like Aberystwyth, some of which English is not their first language. In fact, the BBC only reported this week that GMC have found 63% of doctors were trained abroad and even though a recruitment drive has started, this will take a few years to realise. In the last few years, we have found it difficult to recruit qualified staff to our vacancies in the medical sciences and secured staff from overseas. I am keen, therefore, to understand what support and adjustments can be made to ensure we can continue to attract these staff with respect to suitable schools with accessible language for their families. I agree that it is important to teach children Welsh in this bilingual country, but not at the expense of removing English from primary schools. I would also be interested to understand how funding and sourcing of suitable teachers is anticipated, being aware of recent redundancy due to funding at local schools.

I am however sad that this seems to be a 'done deal' with the consultation not considering any comments as 'objections' to the proposal.

Having nursery provision at the school would also require funding for appropriate classroom space, equipment and dedicated staffing. Again I am keen to understand source of funding for this especially where there is a suitable service next door to Comins Coch school already, Mes Bach. Any new school nursery service could have a detrimental impact on this nursery and affect jobs and the wider community. This doesn't seem to have been communicated or consulted.

To summarise, I am keen to understand:

- Funding sources for new teachers - especially after recent redundancies
- Funding sources for suitable space/equipment etc for nursery
- Support for families who have no Welsh language
- Impact assessment on professional recruitment to the area

Signature:

Print your Name:

E-mail:

Address:

Date:

10.11.23

Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published:

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgacominscoch@ceredigion.llyw.cymru or wespcominscoch@ceredigion.gov.uk

ar y

Cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith Dysgu Sylfaen y 5 ysgol a ganlyn; Ysgol Gynradd Cei Newydd, Ysgol Gynradd Comins Coch, Ysgol Gynradd Plascrug, Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos ac Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant a newid oed derbyn disgyblion i gynnwys disgyblion 3 oed rhan amser mewn 3 o'r ysgolion hynny, sef Ysgol Cei Newydd, Ysgol Comins Coch ac Ysgol Gatholig Padarn Sant.

15 Tachwedd 2023

1. Dymuna [redacted] iolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad hwn gan Gyngor Cyngor Sir Ceredigion.

Y mae cyfundrefn gynllunio addysg Gymraeg trwy'r Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn addysg yn gorfod bod yn rhan graidd o gynllunio darpariaeth addysg pob Awdurdod Lleol. Ers Medi 2022, mae Cyngor Sir Ceredigion wedi bod yn gweithredu cynllun newydd a gytunwyd gan Lywodraeth Cymru..

Cynyddu cyfleoedd i ddysgwyr fedru caffael y Gymraeg fel eu bod yn medru ei defnyddio'n rhwydd yw sail uchelgais Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr ac y mae dogfen gynllunio addysg Gymraeg y Llywodraeth ei hun yn nodi

"Mae Cymraeg 2050 yn glir mai trochi cyfrwng Cymraeg - sef lle mae cyfrwng yr addysgu a'r dysgu yn cael ei gyflwyno'n gyfan gwbl neu'n bennaf drwy gyfrwng y Gymraeg - yw'r model mwyaf dibynadwy ar gyfer creu siaradwyr Cymraeg gyda'r sgiliau a'r hyder i ddefnyddio'r iaith yn gyfforddus yn eu bywydau bob dydd."

(Tudalen3:

<https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2021-02/canllawiau-gynlluniau-strategol-cymraeg-addysg.pdf>)

2. Sylweddolwn faint y gwaith a ddaw wrth aildrefnu ysgolion yn yr G21ain ac yn wir y mae Sir fel Ceredigion yn cynnig her ychwanegol gyda'i natur ddaearyddol faith a gwledig. Y mae [redacted] wedi ein calonogi gan awydd y Sir i drawsnewid addysg yn y blynyddoedd cynnar i gael ei gyflwyno trwy gyfrwng y Gymraeg. Gyda gweithredu'r cynlluniau 10 mlynedd y mae cyfle gwirioneddol i wneud gwahaniaeth i hygyrchedd Addysg Gymraeg o fewn Sir Ceredigion i fwy o blant a da yw gweld bod y sir wedi cychwyn gweithredu yn

gynnar yn y cylch newydd er mwyn sicrhau gwireddu'r uchelgais hon cyn gynted ag y bo modd.

3. Yn hytrach nag ymateb i ymgynghoriad pob ysgol yn unigol, cyfeirir ein hymateb at bob ysgol sydd yn rhan o'r ymgynghoriad hwn, gan fod pob un wedi eu nodi fel ysgolion Categori Trosiannol 2, gyda bwriad i gyfrwng dysgu bob un, symud y dysgu Sylfaen i'r Gymraeg yn raddol fesul blwyddyn.
4. Mae sicrhau profiad trochi ieithyddol gyflawn i ddisgyblion yn hanfodol wrth iddynt gaffael iaith sydd nid o reidrwydd yn iaith y cartref. Mae bod mewn amgylchedd lle mae'r Gymraeg yn brif gyfrwng yr addysgu a'r hamdden, yn cynyddu'r cyfleoedd hynny'n sylweddol i sicrhau profiad trochi llawn a dwy iaith o leiaf o oedran cynnar iawn. Mae'r cynnig hwn felly'n gam allweddol i sicrhau gwell cyfleoedd i fwy o blant y sir gaffael y Gymraeg a'r Saesneg o oed cynnar.
5. Yn yr ysgolion hynny lle cynigir ychwanegiad o ddsbarth meithrin, gallwn ond canmol y cam hwn. Gwyddwn o brofiad ar draws Cymru bod cychwyn ein plant yn gynnar yn yr ysgol yn rhoi'r sail ieithyddol orau iddynt ac y mae taith at ddwyieithrwydd, ac i nifer, amlieithrwydd, tipyn yn haws yn ifanc iawn. Y mae ychwanegu dosbarth meithrin hefyd yn cynorthwyo hyfwedd y dosbarth derbyn ac yn ei sgil yr ysgol gyfan, gan fod y dosbarth meithrin yn bwydo'r derbyn yn naturiol. Yn ieithyddol, dyma yw cryfder mwyaf cychwyn yn y dosbarth meithrin, mae'r dilyniant yn naturiol i'r plentyn ac yn wir o fantais i rieni/gofalwyr i ymgartrefu mewn cymuned ysgol yn gynharach. Tybed a oes angen ffactora cynorthwydd dysgu i'r gyllideb ar gyfer yr ysgolion hyn ond ffactora hefyd yr un aelod o staff cynorthwyol i fuddion y cynlluniau hefyd?
6. Mae gan y weithred o ymgynghori'r cyfrifoldeb i fesur yr effaith ar nifer o wahanol agweddau yn cynnwys y Gymraeg a hyn ar gychwyn y broses o ymgynghori. Rhaid i Awdurdod Lleol ddangos eu bod yn llwyr ymwybodol o'r effeithiau o weithredu cynllun a fydd yn cael effaith ar gynlluniau addysg Gymraeg ac yn wir ar y gymuned ehangach. Yr ydym yn gweld bod y sir wedi creu astudiaethau effaith gofalus a thrwyadl. Tybed a fyddai cyfeiriad wedi gallu bod at fewnfudwyr a'r gefnogaeth ieithyddol ar eu cyfer hwy yn rhan o'r asesu effaith hwn fel bod cynllun clir ar sut y gellid cefnogi pawb a ddaw i fyw i'r cymunedau hyn yn y strwythurau newydd.
7. Rhaid i ni bwysleisio bod newid wedi bod yn ysbryd y CSCAu ers y weithdrefn newydd. Nid system o ymateb i'r galw am addysg Gymraeg dylai fod mwyach ond creu'r galw a symbylu twf. Rhaid i hyn ddigwydd mewn modd rhagweithiol gyda chynllunio bwriadus yn amlwg. Yn achos Ceredigion, rydych yn gwneud gosodiad cadarn am gyfrwng iaith addysg y sir yn yr ysgolion hyn ac ar y daith i wireddu'ch dyhead i bob plentyn gael y cyfle gorau i gaffael dwy iaith o leiaf. Mae hyn i'w ganmol yn fawr.
8. Byddai wedi bod o fudd i weld pa ddarpariaethau gofal plant neu gylchoedd meithrin a'u cyfrwng sydd yn nalgylch pob ysgol. Gwyddwn fod darpariaeth gofal cyn ysgol a'r gallu i deuluoedd dderbyn gofal cofleidiol yn hanfodol i ddewis rhieni. Mae hygyrchedd darpariaeth Gymraeg di-dor, a'r llwybr yr un mor glir i addysg Gymraeg yn hanfodol.

9. Byddai wedi bod yn dda hefyd i weld y cyfleoedd sydd ar gael i blant drosglwyddo i ysgolion cyfrwng Cymraeg petai rhieni'n dymuno hynny. Pa ddarpariaeth sydd ar gael ar gyfer trochwyr hwyr neu fewnfudwyr?
10. Pa gefnogaeth a roddir i ddisgyblion Cymraeg fel iaith ychwanegol (WAL) sydd yn dod i'r gymuned heb y Gymraeg a'r Saesneg?
11. Nodir yn adran 2.1 Canllawiau ar gategoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru:

Yr egwyddor o beidio a symud yn ôl

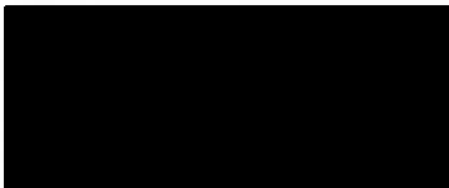
Un o'r egwyddorion craidd wrth gyflwyno'r trefniadau newydd yw na ddylai ysgolion gynnig llai o ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y dyfodol nag a wnaed yn y gorffennol. Rydym am sicrhau bod dysgwyr yn cael cymaint o gyfleoedd â phosibl i ddefnyddio eu Cymraeg mewn cymaint o gyd-destunau gwahanol â phosibl yn ystod y diwrnod ysgol. Bydd hyn yn golygu ein bod yn rhoi'r cyfle gorau i'n dysgwyr ddod yn siaradwyr Cymraeg hyderus, sy'n gallu defnyddio'r iaith ym mhob agwedd ar fywyd.

Pa gefnogaeth fydd ar gael i ysgolion i sicrhau hyn, i gynnal hyn ac yn fwy na hynny i gefnogi symud pellach ar hyn y continwwm i ysgolion petai corff llyworaethol yn dymuno hyn i'r ysgol? Wrth sefydlu sail ieithyddol gadarn i ysgol, y mae'r momentwm i ddysgu mwy yn debygol o ddatblygu'n naturiol. Pa gymorth ffurfiol fydd ar gael i'r ysgolion hyn fwrw ati felly?

Cytunwn felly gyda'r cynnig i'r newid hwn ym mhob un o'r ysgolion a ymgynghorir arnynt gan edrych ymlaen at sicrhau bod y daith drosiannol yn un sydd yn y pendraw yn sicrhau deilliannau ieithyddol cwbl ddwyieithog o leiaf i blant yr ysgolion hyn ac yn wir i holl blant Ceredigion yn y pendraw.

Byddwn yn barod i drafod ein hymateb gyda swyddogion a chynghorwyr Cyngor Sir Ceredigion ar unrhyw amser cyfleus fel arfer.

Yn ddiffuant,

Ymateb [redacted] mgyngghoriad ar ddiwygio cyfrwng iaith y dysgu sylfaen a derbyn yn Ysgol Gynradd Comins Coch

Mae [redacted] yn fudiad sy'n ymgyrchu'n ddi-drais dros y Gymraeg a holl gymunedau Cymru.

Mae [redacted] croesawu'r cynnig i newid cyfrwng iaith lefel 1 i'r Gymraeg. Mae hyn yn bwysig iawn am y rhesymau canlynol:

- Addysg Gymraeg yw'r unig ffordd o greu siaradwyr Cymraeg hyderus. Ar hyn o bryd mae plant yn Ysgol Gynradd Comins Coch yn colli cyfleoedd o beidio derbyn addysg cyfrwng Cymraeg. Mater o degwch yw hyn.
- Yn ogystal, yn ôl polisiau Llywodraeth Cymru mae angen newid darpariaeth addysg i fod yn gyfrwng Cymraeg fel rhan o gyfraniad y sir at sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.
- Er bod Ceredigion ymhlith y siroedd â'r ganran uchaf o siaradwyr Cymraeg mae'r tri Chyfrifiad diwethaf wedi dangos cwmp yn niferoedd a chanran siaradwyr y sir.
- Gan mai 8% o ddisgyblion Ysgol Gynradd Comins Coch sy'n siarad Cymraeg gartref, yr ysgol fydd unig gyswllt nifer o blant yr ardal a'u rhieni â'r Gymraeg. Mae addysg Gymraeg yn hanfodol yn yr ardal er mwyn creu siaradwyr Cymraeg felly.
- Byddai newid iaith y ddarpariaeth hyd at flwyddyn 2 yn gam cychwynnol pwysig tuag at hyn gyrraedd polisiau Llywodraeth Cymru a rhoi'r Gymraeg i holl blant y sir.
- Er hynny, mae'n bwysig nodi mai cam cychwynnol ddylai hyn fod a'n bod yn disgwyl symud gweddill yr ysgol ar hyd y continwrm hefyd.
- Addysg cyfrwng Cymraeg yw'r unig ffordd o sicrhau bod ein bod ifanc yn gadael yr ysgol yn siarad y Gymraeg yn hyderus. Bydd addysg cyfrwng Gymraeg hyd at flwyddyn 2 yn sail dda i adeiladu arno felly, ond er mwyn datblygu eu sgiliau Cymraeg mae angen i blant barhau i dderbyn addysg Gymraeg.
- Mae angen newid cyfrwng addysg yr holl ysgol er mwyn galluogi disgyblion i barhau ag addysg cyfrwng Cymraeg.
- Mae Ysgol Gynradd Comins Coch yn un o dair ysgol Saesneg sy'n bwydo dwy ysgol uwchradd. Mae ardal Aberystwyth yn eithriad o fewn Ceredigion am fod cymaint o ddisgyblion yn cael eu hamddifadu o addysg cyfrwng Cymraeg.
- Nid yn unig y byddai newid iaith Ysgol Gynradd Comins Coch ac ysgolion cynradd Saesneg eraill yn eu cyfanwydd yn rhoi'r Gymraeg i ragor o blant y sir, byddai hefyd o fudd i'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn nes ymlaen yn y system addysg. Mae

cynnal dwy ysgol uwchradd yn yr un dref mewn sir sy'n lleihau mewn poblogaeth yn anghynladwy.

- Fel ag y mae, mae nifer y disgyblion yn creu her ariannol a gweithredol i Ysgol Penweddig, ac yn golygu bod llai o ystod o bynciau ar gael i ddisgyblion Ysgol Penweddig nag sydd ar gael i ddisgyblion Ysgol Penglais.
- Felly mae [REDACTED] yn cefnogi'r cynigion yn gryf ac am weld polisiâu'n cael eu llunio'n fuan i gefnogi dilyniant a sicrhau bod disgyblion yn hyderus i barhau a'u haddysg trwy'r Gymraeg hyd at 18 oed. Yn benodol, dylid sicrhau bod blwyddyn 3-6 Ysgol Comins Coch yn gyfrwng Cymraeg o fewn 3 blynedd o gyflwyno'r newidiadau a newid Ysgol Penglais yn gyfrwng Cymraeg, tra'n gwella'r [REDACTED] yn Ysgol Penweddig, o fewn 7 mlynedd o gyflwyno'r newidiadau am y bydd pob ysgol sy'n eu bwydo yn ysgolion cyfrwng Cymraeg.

[REDACTED]
Tachwedd 2023

[REDACTED] Clic 20/11/23

To whom it may concern,

I apologise if this is the incorrect method to respond to consultations, but there are no clear instructions on your website that I could find, so I hope this finds its way to the correct addressee.

In regards to the proposal to make 5 primary schools Welsh medium, I do not support this and strongly recommend the council reconsider. As an educator for over 10 years in both Welsh and English schools, and as a parent of a three year old who is soon to begin primary school on one of these schools, I am concerned this enforced Welsh language medium will ultimately lead to issues with literacy and oracy skills, which should really be the main educational focus post covid.

I am Welsh, I can speak decent Welsh, but English is my first language and the most widespread language in the world, and still the most broadly spoken language in Wales and Ceredigion specifically. There are more effective ways to encourage children to speak Welsh through second language classes, cultural classes, and bilingual streaming which don't potentially isolate a large population of the students and run the risk of them being left behind because they are being taught through a language they don't know and that will not be reinforced at home for many.

Furthermore there are very obvious logistical issues - teaching is in a recruitment crisis and to narrow the field of potential educators further has proved to be challenging on multiple schools already. I believe most parents would rather have their children taught by a trained professional who can speak conversational Welsh than an untrained teacher who can speak it fluently. Some jobs simply aren't being filled because there are no fluent Welsh applicants, and so the students are taught by non-specialist supply staff, which is obviously more detrimental to their education than having a bilingual teacher.

I support the need to embrace Welsh culture and encourage the learning of the language, but to enforce it from 3 when their cognitive abilities are still grasping the concepts of language will inevitably leave some students, particularly those with ALN, at a huge disadvantage, which doesn't seem to have been considered at all. I have seen this anecdotally already, with some students coming from English speaking households who are becoming isolated and deteriorating academically because they are unable to access the content in a lot of subjects - not because they are unintelligent, but because they can't understand. I fundamentally believe that all schools are responsible for ensuring that EVERY student has the chance to reach their potential, and yet the reports seem to spend a great deal of time considering political and financial aspects. Nowhere in the advantages/disadvantages tables does it reference pupils wellbeing or the potential impact on their literacy and oracy development.

I doubt my response will be awarded much consideration, but the need to plead this case is one of both personal and professional significance to me.

Please reconsider.

[Redacted]

From: [Redacted]
Sent: 30 November 2023 16:49
To: Ceredigion language provision Comins Coch; Ceredigion language provision Plascrug; Ceredigion language provision Llwyny-Yr-Eos; Ceredigion language provision St Padarn
Subject: WESP Consultation

[Some people who received this message don't often get emails from [Redacted] learn why this is important at <https://aka.ms/LearnAboutSenderIdentification>]

To whom it may concern,

Apologies for the lateness of this email in relation to the consultation on changing the language of teaching at Plascrug, St Padarn's, Comins Coch and Llwyn yr Eos primary schools. I hope you are still taking comments.

As a bilingual Welsh - English speaker who uses both languages daily in my work and social life, I truly appreciate the value of the Welsh language. I moved to the area at the age of 9 and attended a Welsh medium primary school and have been grateful for this opportunity since. Within my work role, I visit all of the primary schools in the Aberystwyth area on a regular basis to support staff and children.

However, I do not agree with the change of all schools within the Aberystwyth area to Welsh medium in the Foundation Phase. My reasons for this are as follows :

- Many of the families who register their children at the above 4 schools (Plascrug and St Padarn in particular) have moved to the area from different countries across the world. Their home languages vary from Arabic, Polish, Ukrainian, Igbo, Turkish and many others. Often their parents work in the local hospital and are contributing significantly to our local economy. If they do not have the option for an English - medium school for their children, will they move to the area? Or will this put them off doing so? Alongside this, some of these parents do not have English-language skills which allow them to help their children with homework as it is. By changing this to Welsh, you would be adding an additional barrier to this.
- These 4 schools are already incorporating a good level of Welsh into their day to day routines within the classroom, more and more so over the past 2 or so years and many of the children have a good level of basic Welsh by the end of year 1/2 which they can use in basic social interactions and beyond.
- There are excellent, experienced teachers within all of these schools whose level of Welsh language may not be sufficient to teach through it day to day. It is unfair to take quality staff away from children in the earliest, and crucial years of their education because of the language they feel confident teaching in.
- For children with Additional Learning Needs (particularly in relation to language and literacy) whose home language is English / any other language other than Welsh, the priority should be developing of their home language, which they can then build additional language(s) upon, if needed. By adding Welsh into the mix, you do add a layer of complexity and issues arise about which language they should receive Additional Learning Provision through. For children whose home language is Welsh, their parents will send them to one of the many local Welsh-medium primary schools available in the area.
- Choice - the beauty of the current system is that parents have a choice. They can choose whether they want their children to receive their education through the medium of English or Welsh. This, I feel, is a real advantage in our area and families appreciate this.

I hope you can take these points into consideration and that the parents within these schools have had / will have ample opportunity to share their thoughts too, not just in writing but in well-advertised discussion forums, where accessibility is taken into consideration (easy-read information, interpreters etc.)

Yours Sincerely,

